

Szanowni Państwo,

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej we Wrocławiu
zaprasza do udziału w interdyscyplinarnej ogólnopolskiej konferencji naukowej:

Polskiego wolnomularstwa dzieje najnowsze

która odbędzie się 15–16 maja 2014 r. we Wrocławiu.

W polskiej historiografii krajowej okresu powojennego obraz polskiego wolnomularstwa przedstawiony został w dość ograniczonym zakresie. Wprawdzie mieliśmy kilka udanych prób i dzięki pracom Ludwika Hassa i Leona Chajna wiemy całkiem sporo na temat dwóch pierwszych stuleci, ale polskie wolnomularstwo powojenne nadal nie doczekało się swojego opracowania. Brakuje jak dotąd rzeczowej dyskusji środowisk naukowych na temat funkcjonowania wolnomularstwa i jego roli w powojennej rzeczywistości. Wydaje się to tym bardziej pożądane w sytuacji, gdy mamy do czynienia z problematyką wzbudzającą tak olbrzymie kontrowersje, w sytuacji gdy potoczne opinie na temat wolnomularstwa sprowadzają się często do przekonania o jej olbrzymich zakulisowych wpływach, a dla wielu pytanie o masonerię staje się niejednokrotnie synonimem pytania – „kto pociąga za sznurki?” Mimo iż często wiedza na temat wolnomularstwa bywa ograniczona, to w ocenie społecznej wolnomularze mają udział nie tylko w sprawowaniu władzy i realizowaniu planów i programów politycznych, ale także w tworzeniu koncepcji ideologicznych założeń, które należą do myśli politycznej. Wszystko to sprawia, że problematyka ta wymaga rzeczowej dyskusji pozwalającej na uporządkowanie wiedzy poświęconej dziejom najnowszym polskiego wolnomularstwa w kraju i na świecie.

Użyte w tytule konferencji określenie „dzieje najnowsze” rozumiemy stosunkowo elastycznie i nie chcemy ograniczać się do rzeczywistości lat 1945–1989. Chcielibyśmy aby początkową granicą do rozważań był moment ogłoszenia w listopadzie 1938 r. dekretu zakazującego działalności organizacji wolnomularskich w Polsce. Z drugiej z kolei strony nie sposób zakończyć na przełomie 1989 r., który aczkolwiek ważny z punktu widzenia naszego kraju, nie był żadnym wyraźnym przełomem dla losów polskiego wolnomularstwa. Stąd też klamrę spinającą zaproponowaną w temacie konferencji problematykę będą stanowiły lata 90. XX w. i tworzenie się wówczas struktur wolnomularskich w Polsce. Chcielibyśmy, aby w przedziale wyznaczonym przez te granice chronologiczne znalazło się bardzo szerokie spektrum zagadnień i poruszona została m.in. następująca problematyka:

– punktem wyjścia do dalszych dyskusji byłoby wprowadzenie w życie dekretu Prezydenta RP z 22 listopada 1938 r. o rozwiązaniu zrzeszeń wolnomularskich, jego geneza i skutki zarówno dla samego wolnomularstwa, jak i dla innych organizacji które ten dekret dotknął (B’nei B’rith, Odd Fellows itp.);

- kolejny poruszany problem to losy polskich wolnomularzy po wybuchu II wojny światowej w kraju i na emigracji;
- sytuacja polskich wolnomularzy w pierwszym okresie powojennym oraz stosunek do nich nowych władz i aktywność aparatu bezpieczeństwa, istotne byłoby tu pokazanie nie tylko tego, co było wolnomularstwem w rzeczywistości, ale również tych środowisk, które nie będąc masonerią były czasem z nią utożsamiane, co wpływało niekorzystnie na ich sytuację (środowiska ezoteryczne, teozofowie, różokrzyżowcy, B'nei B'rith itp.);
- polskie wolnomularstwo powojenne za granicą – działalność paryskiej loży Kopernik i Społeczności Wolnomularzy Polskich, funkcjonowanie polskiej loży „Kościuszko” w Nowym Jorku oraz losy rozsianych po świecie polskich wolnomularzy w diasporze;
- ważny i poniekąd symboliczny moment odrodzenia się warszawskiej loży „Kopernik” oraz jej konspiracyjna działalność w okresie Polski Ludowej;
- równie ważne jak struktury, są losy osób związanych z wolnomularstwem, dlatego nie wykluczamy wystąpień poświęconych wybranym aktywnym postaciom z tego środowiska;
- zmasowane odradzanie się struktur polskiego wolnomularstwa w kraju po przełomie 1989 r., kiedy to odtwarzano dawne struktury, ale też pojawiały się byty nigdy wcześniej w polskim wolnomularstwie nieobecne, również i w tym wypadku ważne byłoby pokazanie nie tylko odradzających się struktur wolnomularskich, ale i środowisk określanych powszechnie mianem „paramasonerii” (B'nei B'rith, Odd Felows itp.);
- badania nad polskim wolnomularstwem w okresie powojennym, badacze zjawiska i powstająca w tym okresie publicystyka, zbiory muzealne i biblioteczne związane z wolnomularstwem oraz próby ekspozycji;
- i wreszcie na zakończenie chcielibyśmy przyjrzeć się zorganizowana działalność środowisk wrogich w stosunku do wolnomularstwa i polskiej literaturze antymasońskiej.

Językiem konferencji jest język polski. Termin i miejsce konferencji: Wrocław, 15-16 maja 2014 r. Przewidywany czas przeznaczony na wygłoszenie referatu – 20 minut.

Osoby zainteresowane udziałem w konferencji prosimy o wypełnienie kwestionariusza, deklaracji udziału i przesłanie go drogą elektroniczną:

Agnieszka Klarman – agnieszka.klarman@ipn.gov.pl, tel. (0-71) 326-76-67

dr Norbert Wójtowicz – norbert.wojtowicz@ipn.gov.pl, tel. (0-71) 335-86-88

lub pocztą tradycyjną na adres:

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej we Wrocławiu

ul. Sołtysowicka 21a, 51-168 Wrocław

z dopiskiem „Konferencja: *Polskiego wolnomularstwa dzieje najnowsze*”

Propozycje tytułów referatów wraz z abstraktami należy zgłaszać do 15 grudnia 2013 r.

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo selekcji zgłoszonych referatów. Uczestników, po zatwierdzeniu zgłoszeń, powiadomimy drogą mailową o dalszych szczegółach organizacyjnych.

Liczymy na Państwa udział w konferencji, a tym samym na interesujące przemyślenia wnoszące novum do tej nie opracowanej dotąd szczegółowo tematyki. Uzupełnieniem konferencji będzie zaplanowane wydanie publikacji pokonferencyjnej, w której znajdą się wszystkie zaakceptowane przez kolegium redaktorskie i recenzentów artykuły.

Z wyrazami szacunku
w imieniu organizatorów
Agnieszka Klarman
dr Norbert Wójtowicz

KARTA ZGŁOSZENIA NA KONFERENCJĘ NAUKOWĄ

Zgłaszam chęć udziału w interdyscyplinarnej ogólnopolskiej konferencji naukowej

Polskiego wolnomularstwa dzieje najnowsze

organizowanej przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN we Wrocławiu,

która odbędzie się we Wrocławiu w dniach 15-16 maja 2014 r.

1. Dane osobowe

Imię:

Nazwisko:

Stopień/tytuł naukowy:

Miejsce pracy/afiliacja (Uczelnia, Instytucja):

.....

.....

Adres do korespondencji:

.....

.....

Tel: Fax:

E-mail:

2. Udział w konferencji

Tytuł referatu:

.....

.....

Krótki abstrakt referatu (ok. 500 słów):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Informacje dodatkowe

.....
.....
.....

Podpis: Data:

Wypełniony formularz prosimy przesłać drogą elektroniczną:

Agnieszka Klarman – agnieszka.klarman@ipn.gov.pl, tel. (0-71) 326-76-67
dr Norbert Wójtowicz – norbert.wojtowicz@ipn.gov.pl, tel. (0-71) 335-86-88

lub pocztą tradycyjną na adres:

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej
Instytutu Pamięi Narodowej we Wrocławiu
ul. Sołtysowicka 21a
51-168 Wrocław
z dopiskiem „Konferencja: Polskiego wolnomularstwa dzieje najnowsze”

Termin zgłaszania referatów upływa z dniem 15 grudnia 2013 r.